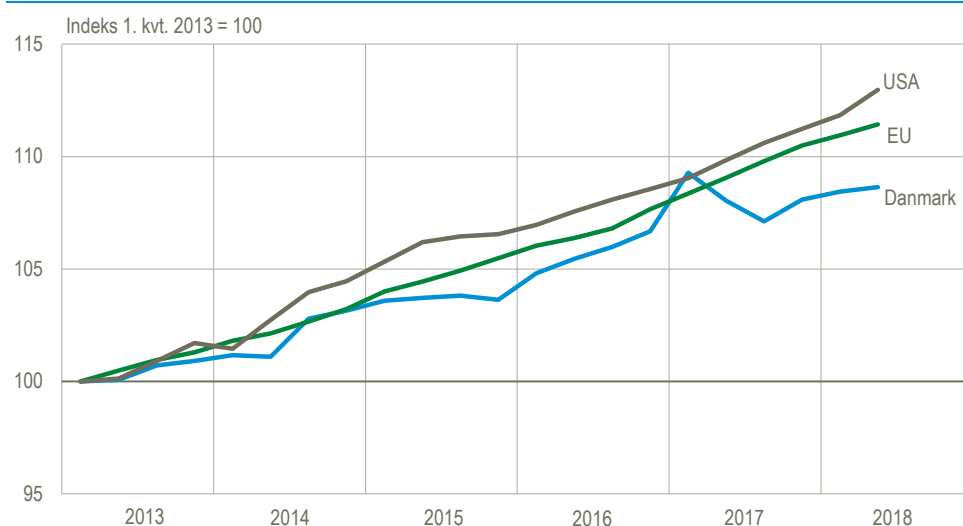

Afdæmpet vækst i andet kvartal

Bruttonationalproduktet (BNP) steg med 0,2 pct. i andet kvartal 2018, når der korrigeres for prisudvikling og sæsonbevægelser. Det viser første beregning af det kvartalsvise nationalregnskab for andet kvartal. Fremgangen viste sig især i industri og byggeri, mens landbrug og energiproduktion gik tilbage. Væksten fra første til andet kvartal kan være vanskelig at fortolke pga. påske og andre uregelmæssige forhold. Udviklingen afspejles derfor tydeligere ved at vurdere væksten samlet for første halvår 2018 i forhold til andet halvår 2017 (halvårsvækst). I denne periode er BNP vokset med 0,9 pct. Usikkerheden på BNP-væksten vurderes generelt til $\pm 0,5$ procentpoint, viser hidtidige erfaringer.

BNP i Danmark, EU og USA, kædede værdier, sæsonkorrigeret

Kilde: Danmarks Statistik, Bureau of Economic Analysis og Eurostat, pr. 28. august.

Dansk vækst på niveau med EU's, men under den amerikanske

Den danske vækst i andet kvartal 2018 var under både EU og USA's ditto, på henholdsvis 0,4 pct. og 1,0 pct. Halvårsvæksten i EU var 0,9 pct. i første halvår 2018 – ligesom den danske – og i USA var den 1,3 pct.

Sommervarmen sætter sine spor på økonomien

Den usædvanligt varme og tørre sommer har sat sine spor på mange områder af økonomien. For selvom privatforbruget af drikkevarer og tobak er steget med 4,1 pct. i andet kvartal, er effekten på landbrug og energi negativ. Husholdningernes forbrug af el og brændsel er faldet i andet kvartal og har medført fald i produktionen i forsyningsvirksomhed. Landbrugets værditilvækst har også lidt i tørken og er faldet med 6,8 pct. i forhold til første kvartal, se mere under *Særlige forhold ved denne offentliggørelse*.

Moderat fremgang i husholdningernes forbrug

Husholdningernes forbrug steg med 0,4 pct. i andet kvartal. Her bidrog bl.a. beklædning samt føde- og drikkevarer til den positive vækst, hvilket også afspejles i det stigende *detailomsætningsindeks*. Efter to kvartaler med kraftig fremgang i bilforbruget, bød andet kvartal på en nedgang på 2,7 pct. Der var ligeledes tilbagegang i energiforbruget, der faldt med 6,9 pct. Ses der bort fra bilkøb og energiforbrug, steg privatforbruget med solide 1,0 pct. i andet kvartal.

Høj investeringsaktivitet i andet kvartal

De faste bruttoinvesteringer steg 7,9 pct. i andet kvartal. Denne substantielle vækst skyldes dog i høj grad investeringer i skibe, der pga. deres høje importindhold ikke har nogen betydelig effekt på BNP. De faste bruttoinvesteringer fraregnet skibe steg med 2,8 pct. i andet kvartal, med fremgang at spore på tværs af investeringstyper.

Eksporten falder fortsat

Eksporten faldt med 0,4 pct. i andet kvartal og importen steg med 0,5 pct. Som før nævnt var der en ekstraordinær stor import af skibe. Importen fraregnet skibe faldt således med 1,1 pct. i andet kvartal.

Stigning i beskæftigelse og timer

Beskæftigelsen steg med 10.770 personer i andet kvartal, hvilket svarer til en vækst på 0,4 pct. De præsterede timer, der dækker over det samlede antal faktisk udførte arbejdstimer, steg med 0,3 pct. i andet kvartal, svarende til ca. 3,6 mio. timer.

Danmarks nationalregnskab

	2018				
	2. kv. Løbende priser	2. kv.	1.-2. kv.	1. kv.	2. kv.
		Sæsonkorrigeret realvækst			
		Årlig vækst ¹		Kvartalsvis vækst	
	mia. kr.	pct.			
Bruttonationalprodukt (BNP)	549,7	0,6	-0,1	0,3	0,2
Import af varer og tjenester	278,1	4,4	4,6	1,3	0,5
Import af varer	173,8	5,9	6,8	3,2	0,4
Import af tjenester	104,4	2,0	1,0	-1,7	0,6
Forsyning i alt	827,8	1,8	1,4	0,7	0,3
Eksport af varer og tjenester	298,2	-0,7	-1,5	-0,9	-0,4
Eksport af varer	190,3	0,0	1,2	0,8	-1,1
Eksport af tjenester	107,9	-1,9	-6,0	-3,9	0,7
Privatforbrug	260,6	1,7	1,8	0,9	0,3
Husholdningernes forbrugsudgifter	253,0	1,8	1,8	1,0	0,4
Køb af køretøjer	12,1	10,0	13,9	6,0	-2,7
Andre varer	99,1	2,3	2,3	0,9	0,8
Tjenester i alt inkl. turisme	141,9	0,9	0,7	0,7	0,3
Tjenester i alt	144,0	1,1	0,8	0,6	0,6
Turistindtægter (-)	-13,6	1,8	2,8	-0,7	-1,1
Turistudgifter (+)	11,5	-0,3	1,9	1,6	-2,1
NPISH forbrugsudgifter ²	7,6	-2,5	-0,8	-0,4	-2,7
Offentlige forbrugsudgifter	135,5	-0,1	0,2	0,0	-0,5
Bruttoinvesteringer	133,5	12,7	9,7	0,5	8,2
Faste bruttoinvesteringer	126,5	13,4	10,8	2,0	7,9
Boliger	27,7	9,6	10,9	5,9	0,6
Andet byggeri og anlæg	26,5	1,7	1,8	0,2	1,3
Maskiner, transportmidler mv.	44,6	33,2	25,9	5,2	22,4
Intellektuelle rettigheder	27,7	3,5	1,5	-3,7	2,3
Lagerforøgelser mv. ³	7,0	0,0	0,0	-0,3	0,1
Lagerforøgelser ³	6,3	0,0	0,0	-0,3	0,1
Nettoansk. af værdigenstande ³	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Endelig indenlandsk anvendelse	529,6	3,7	3,1	0,6	1,9
Endelig anvendelse i alt ⁴	827,8	2,1	1,4	0,0	1,1
Samlede præsterede timer i alt (mio.)	1045,8	1,9	1,7	0,3	0,3
Beskæftigelse ⁵ i alt (1.000 personer)	2975,3	1,7	1,7	0,5	0,4

¹ Vækst i forhold til tilsvarende periode året før.

² Nonprofit-institutioner rettet mod husholdninger.

³ Bidrag til BNP-væksten.

⁴ Sæsonkorrigeret realvækst i *endelig anvendelse i alt* kan afvige fra *forsyning i alt* pga. indirekte sæsonkorrektion – se mere om metode og resultater i notatet *Det sæsonkorrigerede BNP*.

⁵ Beskæftigelse i nationalregnskabet inkluderer personer, som er midlertidigt fraværende fra arbejde pga. fx orlov, strejke mv.

Kilde: <https://www.statistikbanken.dk/nkn1>.

TEMA: Halvårsvækst i bruttoværditilvækst

Det kan være informativt at betragte væksten i halvåret under ét for at undgå de udsving, der stammer fra at påsken skifter placering og de særlige forhold, der påvirker økonomien i første kvartal 2017. Nedenstående tabel viser væksten i bruttoværditilvæksten (BVT) i første halvår 2018 i forhold til andet halvår 2017.

I tabellen står det klart, at landbruget har oplevet et kraftigt fald i bruttoværditilvækst i årets første halvdel med et fald på 16,9 pct. Også BVT i råstofindvinding er faldet markant med 8,8 pct. Anderledes positivt ser det ud i industrien, der er steget med 2,8 pct., og byggeriet, der er steget med 3,7 pct. Selvom BVT i forsyningsvirksomhed faldt markant i andet kvartal, var stigningen i første kvartal nok til at sørge for en pæn halvårsvækst på 2,9 pct. Derudover er der positiv vækst i alle de private serviceerhverv. Samlet set er BVT dermed steget med 0,6 pct. i første halvår.

Værditilvækst, branchefordelt

	Halvårsvækst	Andel af BVT ¹
Landbrug, skovbrug og fiskeri	-16,9	1,3
Råstofindvinding	-8,8	1,3
Industri	2,8	14,5
Forsyningsvirksomhed	2,9	2,0
Bygge og anlæg	3,7	5,0
Handel og transport mv.	0,9	20,4
Information og kommunikation	0,6	4,3
Finansiering og forsikring	1,5	6,2
Ejendomshandel og udlejning af erhvervsejendomme	0,7	2,6
Boliger	-0,6	7,9
Erhvervsservice	0,1	9,1
Offentlig administration, undervisning og sundhed	-0,1	22,1
Kultur, fritid og anden service	0,0	3,5
Bruttoværditilvækst (BVT)	0,6	100,0

¹ Andet halvår 2017, løbende priser

Særlige forhold ved denne offentliggørelse

Første offentliggørelse af nationalregnskabet for andet kvartal 2018

Dette er den første offentliggørelse af nationalregnskabet for andet kvartal 2018. I forhold til [seneste offentliggørelse af nationalregnskabet](#) er der indarbejdet nye oplysninger for betalingsbalancen, offentlige finanser og de finansielle brancher. Derudover er estimaterne for årets høst opdateret, hvilket også påvirker produktion i landbruget i første kvartal. Der er ikke ændret i de ikke-sæsonkorrigerede tal før 2018. De nye tal kan dog give ny information til vurderingen af sæsonmønstret og vil normalt føre til mindre revisioner i de sæsonkorrigerede tal, som revideres tilbage til 2015. Læs mere om revisioner i BNP-væksten i notatet [Revisioner af det kvartalsvise nationalregnskab](#).

Landbrug

Den vegetabilske produktion i landbruget, som hovedsageligt består af korn, høstes i Danmark normalt i tredje kvartal, og derfor foreligger opgørelsen af høsten først sidst på året. I nationalregnskabet beregnes den vegetabilske produktion som et estimat af den tilvækst, der sker i afgrøderne hvert kvartal, og ikke værdien af høsten i selve høstkvartalet. Derfor indgår værdien af den vegetabilske produktion i alle årets fire kvartaler. Konkret tager beregningen udgangspunkt i et estimat for årets høst for en lang række afgrøder og værdien af denne høst fordeles så ud på kvartalerne i et fast mønster. Pga. den ekstraordinært varme og tørre sommer er

skønnet for årets høst korrigeret med de endnu sparsomme oplysninger om den forventede nedgang i høsten. Denne effekt vil derfor påvirke nationalregnskabet i alle fire kvartaler. Det årlige estimat revideres løbende i takt med, at flere oplysninger bliver tilgængelige. Et samlet overblik opnås først med landbrugets regnskaber i juni 2019.

Sæsonkorrektion og påsken

Ved sæsonkorrektion tages der i et vist omfang højde for påsken, men erfaringen viser, at det kan være vanskeligt at estimere den præcise effekt. Særligt i år ligger påsken meget specielt, og sæsonkorrektionen må derfor fortolkes mere varsomt end normalt. Derudover er sæsonkorrektionen påvirket af en ekstraordinær transaktion i første kvartal 2017, der er beskrevet i sidste afsnit. Transaktionen bliver stemplet som en outlier i sæsonkorrektionen af BNP fra produktionssiden, som er det officielle sæsonkorrigerede BNP, men ikke på anvendelsessiden. Den forskel, samt påskens placering, bidrager til den særligt store statistiske diskrepans i første og andet kvartal 2018. Læs mere om sæsonkorrektion af det kvartalsvise nationalregnskab i notatet [Det sæsonkorrigerede BNP](#).

Beskæftigelse, præsterede timer og løn

Opgørelsen af beskæftigelse, præsterede timer og løn er baseret på en foreløbig, intern beregning af [Arbejdstidsregnskabet](#). Udviklingen i nationalregnskabets løn, beskæftigelse og præsterede timer følger som hovedregel udviklingen i [Arbejdstidsregnskabet](#) for de ikke-sæsonkorrigerede værdier. På grund af påskens placering er der knyttet større usikkerhed til fordelingen af præsterede timer hen over året i 2018 end normalt.

Offentligt forbrug

Oplysninger om det offentlige forbrug er baseret på foreløbige regnskabsoplysninger fra stat, regioner og kommuner. I 2018 er realvæksten i det offentlige forbrug baseret på udviklingen i omkostningerne korrigeret for løn- og prisudvikling.

Firmaernes køb og salg

Til opgørelsen af nationalregnskabet for andet kvartal bruges en foreløbig, intern version af [Firmaernes køb og salg](#), som er baseret på momsindberetninger til SKAT. Statistikken over [Firmaernes køb og salg juni 2018](#) offentliggøres først den 13. september på grund af den senere indberetningsfrist for juni måned. Aktiviteten i markedsmæssige serviceerhverv og husholdningernes forbrug af visse tjenesteydelser i andet kvartal må derfor forventes at være behæftet med større usikkerhed end normalt.

Udenrigshandel og betalingsbalance

Der er indarbejdet nye tal for udenrigshandel og betalingsbalance på baggrund af opgørelsen af betalingsbalancen - offentliggjort den 9. august i [Betalingsbalancen over for udlandet juni 2018](#).

Ekstraordinært forhold i 2017

I første kvartal 2017 blev der foretaget en større enkeltstående betaling fra udlandet for brug af danskejet patent. Denne betaling løfter både den danske produktion og eksport og har dermed en positiv effekt på bruttonationalproduktet. Bidraget til væksten i bruttonationalproduktet for året 2017 fra denne indtægt var 0,4 procentpoint. Patentbetalingens klassificering som tjenesteeksport - og ikke som fx erstatning,

garanti, salg af aktiv eller andet – er afgørende for, at den indregnes i BNP. Klassificeringen af betalingen er baseret på de begrænsede foreliggende oplysninger. Der er endnu ikke tilstrækkelig information til endeligt at afgøre, hvordan transaktionen skal periodiseres. Principielt skal en transaktion i nationalregnskabet tilknyttes den periode, hvori den underliggende aktivitet foregår – det vil i dette tilfælde sige den periode, hvor der betales for anvendelse af patentet. Da denne periode endnu ikke er endeligt bestemt, er det valgt foreløbigt at placere aktiviteten i den periode, hvor betalingen er gennemført – dvs. februar 2017. Det kan derfor på et senere tidspunkt vise sig, at den nuværende periodisering bør revideres.

Mere information: Se mere detaljerede kvartalsvise oplysninger på www.dst.dk/stattabel/1929 i Statistikbanken. Se en oversigt over planlagte offentliggørelser på www.dst.dk/knr. Se mere om konjunkturindikatorer og de nyeste nøgletal på www.dst.dk/konjunkturdata.

Kilder og metoder: Det kvartalsvise nationalregnskab udarbejdes på grundlag af stort set al konjunkturstatistik, der beskriver delområder inden for økonomi og beskæftigelse. Ved at kombinere disse statistikker med nationalregnskabsystemets begrebsapparat bliver det muligt at afstemme de forskellige oplysninger til et samlet billede. Læs mere i [statistikdokumentationen](#). Læs også en uddybende dokumentation af kilder og metoder på www.dst.dk/knr.

Næste offentliggørelse: *Kvartalsvist nationalregnskab 2. kv 2018, revideret* udkommer d. 28. september 2018.

Henvendelse: Daniel F. Gustafsson, tlf. 39 17 36 58, dfg@dst.dk
Carmela Moreno, tlf. 39 17 30 63, cam@dst.dk
Lavanyan Thedchanamoorthy, tlf. 39 17 36 79, ltm@dst.dk
Sabawon Ghazi, tlf. 39 17 35 45, sgh@dst.dk
Timmi Rølle Graversen, tlf. 39 17 38 65, trg@dst.dk